

ALO NEDERLAND

1. Wie zijn wij

ALO Nederland is het samenwerkingsverband van de zes landelijke Academies voor Lichamelijke Opvoeding (ALO). In dit samenwerkingsverband bundelen de HBO-opleidingsinstituten hun krachten en werken hierin nauw samen op het gebied van kennisontwikkeling, kennisdeling en innovatie gesteund door de respectievelijke lectoraten.

ALO Nederland staat voor *Meesterschap*, *Vooruitgang* en *Energie* en draagt bij aan het allerbeste bewegingsonderwijs. ALO Nederland biedt landelijke dekking en zorgt daarmee voor een optimale interactie met relevante stakeholders.

Wat is ALO?

Afzonderlijk dragen de ALO's bij aan het beste bewegingsonderwijs door het opleiden van deskundige beweegprofessionals, zowel op bachelor- (eerste graad) als masterniveau. Deze professionals bewegen zich niet alleen in de gymzaal maar nemen tegenwoordig de brede rol van beweegexpert in en om de school, veelal buiten de muren van de gymzaal en buiten de lijnen van het sportveld.

De ALO's (sommigen al meer dan 100 jaar!) leveren de adequaat pedagogisch en didactisch onderlegde leraren Lichamelijke Opvoeding en een aanzienlijk deel van de buurtsportcoaches, aan Nederland. Per jaar zijn dit er meer dan 700.

Daarnaast bieden de ALO's diverse masteropleidingen en een palet van bij- en nascholingen aan om het werkveld voortdurend te scholen.

De zes ALO's van Nederland zijn:

[ALO - Hanzehogeschool Groningen](#)

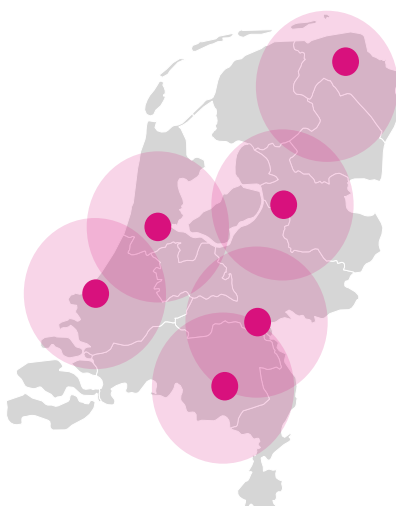
[ALO - Windesheim Zwolle](#)

[ALO - Hogeschool van Amsterdam](#)

[ALO - De Haagse Hogeschool](#)

[ALO - Hogeschool van Arnhem Nijmegen](#)

[ALO - Fontys Hogescholen](#)

2. Onze maatschappelijke opdracht

ALO Nederland, eerstelijns verantwoordelijke voor kwaliteitsvol bewegingsonderwijs, levert, door haar afzonderlijke leden, beweegprofessionals af die zich in en om de school inzetten om alle kinderen van Nederland bovenal béter te leren bewegen als fundament voor méér bewegen. Dat is immers de basis voor een leven láng bewegen.

Willen we alle kinderen gelijke kansen bieden op een goede basis voor een gezonde leefstijl dan biedt het Primair Onderwijs de ideale mogelijkheid om alle kinderen van Nederland eenzelfde bewegingsbagage mee te geven.

Fundamenteel

Het bewegingsonderwijs is daarmee van fundamenteel belang om, samen met anderen, relevante maatschappelijke vraagstukken het hoofd te bieden.

Onze maatschappij wordt immers geconfronteerd met een aantal problemen die, wanneer we hier niet tijdig en adequaat op reageren, onze samenleving op (middel)lange termijn grote schade toebrengt. Denk hierbij aan de toenemende bewegingsarmoede bij onze jeugd en overgewicht inclusief de voor de hand liggende gevolgen hiervan.

Integraal

Landelijke maatschappelijke vraagstukken vragen om een landelijke aanpak en een meervoudig probleem vraagt om een integrale benadering. Dat is de reden dat de ALO's hebben besloten zich te bundelen in ALO Nederland om zo een krachtige partner te zijn die snel kan schakelen en ervaringen en onderzoeksresultaten kan delen. Daarnaast zoekt ALO Nederland actief de samenwerking met relevante partijen (overheid, politiek, NOC*NSF, sectorraden, schoolbesturen, vakverenigingen) met gelijkende of dezelfde doelstelling.

Onderzoek

Om innovatie binnen het vakgebied Lichamelijke Opvoeding te realiseren werkt ALO Nederland nauw samen met haar lectoraten en het werkveld. Het praktijkgericht onderzoek van de lectoraten richt zich op de werkzame principes van het bewegingsonderwijs. Hierbij wordt kennis ontwikkeld waarbij beweeg- en sportprofessionals een krachtige interactie tussen taak-omgeving-leerkracht-kind (leersituatie) kunnen vormgeven.

Door deze krachtige leersituatie ontwikkelen kinderen voldoende beweeg- en sportvaardigheid, beleving, plezier en gedrag, waarmee ze kunnen deelnemen aan de huidige en toekomstige beweeg- en sportcultuur. Hiermee leggen we een duurzame basis om een leven lang actief te blijven. Valorisatie van deze kennis wordt geborgd door opname in de verschillende curricula en door nauwe samenwerking en voortdurende scholing met het werkveld.

ALO Nederland heeft het standpunt dat alle kinderen van Nederland recht hebben op het allerbeste bewegingsonderwijs om daarmee op duurzame wijze een actieve en gezonde leefstijl te stimuleren.

Standpunt ALO Nederland wetsvoorstel SP

Het wetsvoorstel van de heer van Nispen beoogt dat ieder kind op de basisschool minimaal drie uur bewegingsonderwijs krijgt per week, aangeboden door leerkrachten die een opleiding aan een Academie voor Lichamelijke Opvoeding (ALO) hebben voltooid.

ALO Nederland onderschrijft uiteraard dit initiatiefvoorstel, welke als doel heeft het verbeteren van het bewegingsonderwijs in brede zin en het bewegingsonderwijs binnen het PO, in het bijzonder. Anderzijds erkennen wij ook de realiteit van vandaag waarin bevoegde groepsleerkrachten conform de huidige wetgeving, bijdragen aan de uitvoering van het bewegingsonderwijs op de basisscholen.

Graag delen wij hierbij ons standpunt over de consequenties van dit wetsvoorstel, als opleiders van alle leraren lichamelijke opvoeding in Nederland.

Resultaten uit onderzoek

Kinderen ‘goed’ leren bewegen is geen vanzelfsprekendheid. De ALO’s leiden leraren op die pedagogisch en didactisch zijn toegerust om het beste bewegingsonderwijs in alle onderwijscontexten te geven (1^e graads bevoegdheid).

Bij wetgeving is bepaald dat het bewegingsonderwijs binnen het PO tevens gegeven mag worden door een leerkracht die na de Pabo de leergang *Bewegingsonderwijs* heeft afgerond; een leerkracht is met tijdelijke brede bevoegdheid (volgt voornoemde leergang) of is afgestudeerd aan de Pabo voor 2005.

Ondanks het gegeven dat wij iedere uitbreiding en aanvulling van het bewegingsonderwijs toejuichen, maken wij ons tegelijkertijd zorgen over de kwaliteit van dat bewegingsonderwijs. De uitkomsten van het onderzoek *Peil, bewegingsonderwijs 2016-2017* in opdracht van het ministerie OC&W, zijn niet mis te verstaan: kinderen in groep 8 zijn de afgelopen tien jaar slechter gaan bewegen. Achtste-groepers presteren minder op onderdelen als balanceren, werpen, het opvangen van een kleine val en touwzwaaien. Kinderen springen minder ver, minder hoog, rennen minder hard en hun spieren en krachtvermogen worden minder ontwikkeld, een logisch voortvloeisel uit het feit dat we minder zijn gaan bewegen. Lichtpuntje is dat de achteruitgang op scholen waar een vakdocent staat minder groot is. Een paar uur gymles van een vakdocent per week maakt dus al een verschil... wat als we hierop verder konden bouwen?

Het tijt keren

Omdat ieder kind recht heeft op een goede basis voor een gezonde leefstijl, gunnen wij ieder kind een gymles, verzorgd door een speciaal hiertoe opgeleide vakdocent. Echter, een gedifferentieerd aanbod door bevoegde leerkrachten onder begeleiding van een vakdocent LO, geeft scholen mogelijk meer ruimte in praktische zin, om bewegingsonderwijs echt een serieuze plek te geven.

Tevens vinden wij het belangrijk dat het belang van goed en adequaat bewegingsonderwijs schoolbreed gedragen wordt en niet enkel een zaak is van de vakdocent LO.

Want, behalve de zorgwekkende scores uit het onderzoek *Peil, bewegingsonderwijs 2016-2017* over de kwaliteit van het bewegen van onze ‘groep-achters’, hebben we ook een groot probleem in het Nederlandse basisonderwijs als het gaat om de hoeveelheid die kinderen bewegen.

Slechts een kleine meerderheid van de kinderen beweegt namelijk voldoende volgens de normen die de Gezondheidsraad heeft opgesteld. Slechts 55 procent van de vier- tot twaalfjarigen voldeed in 2017 aan de Beweegrichtlijnen, blijkt uit CBS-cijfers.

Volgens recent onderzoek naar sedentair gedrag op basisscholen in Nederland zitten de kinderen in de leeftijd van acht tot elf jaar tijdens een gemiddelde door de weekse dag 493 minuten; ruim acht uur! Dit is nog exclusief de slaaptijd en de tijd dat de meetapparatuur niet gedragen werd. In werkelijkheid is het probleem dus nog groter (van Kann, de Vries, Schipperijn, de Vries, Jansen & Kremers, 2016). Een getal dat volgens de onderzoekers op basis van hun onderzoek naar beneden kan worden gebracht met bewezen interventies en een juiste mindset. Genoeg werk aan de winkel dus voor beweegprofessionals in- en om de school die in staat zijn het tij te keren.

Gezien bovenstaande betekent dit concreet dat ALO Nederland streeft naar:

- scholen die aantoonbaar planmatig werken aan bewegen en gezondheid
- beweegprofessionals in en om de basisscholen die *samen* zorgen voor de beweegvriendelijke en gezonde leeromgeving voor onze kinderen
- minimaal drie uur bewegingsonderwijs* per week onder leiding van een vakdocent LO
- een extra beweegaanbod van minimaal twee uur bewegen* in en om de school per week onder begeleiding van een beweegprofessional.**

Waarom werkt dit?

ALO Nederland realiseert zich dat een verplichte inzet van vakleerkrachten in het primair onderwijs flinke kosten met zich meebrengt, net als praktische hobbels als te weinig gymlokalen waar scholen gebruik van kunnen maken. Een beweegvriendelijke school lijkt daarmee onbetaalbaar en onhaalbaar... Niets is minder waar! Er zijn juist perfecte voorbeelden van schoolbesturen en gemeenten die door middel van slimme inzet van middelen het voor elkaar kregen om hun scholen sportief en gezond te krijgen met, jawel, vakleerkrachten!

Vakleerkrachten nemen werk uit handen van de groepsleerkrachten en zorgen voor werkdrukverlaging aan de ene kant, en tegelijkertijd voor kwalitatief goede beweegoplossingen. In dit kader willen we graag het Maastrichter model noemen en het voorbeeld van SALTO-scholen in Eindhoven. Als we nog even doordenken in mogelijkheden en lange termijnvisie, weten we inmiddels dat leefstijl-coaching uiteindelijk de enige oplossing zal zijn in het terugdringen van zorgkosten. Het (primair) onderwijs in Nederland heeft die mogelijkheid als de scholen het bewegen een serieuze plek geven binnen hun pedagogische taak. Met beweegprofessionals in en om de school is dat ook goed te doen. Dus als voorkomen beter is dan genezen, als werkdrukverlaging van groepsleerkrachten serieus wordt genomen en de kwaliteit van bewegen écht telt, dan verdient een vakleerkracht LO op basisscholen zichzelf en vanuit meerdere perspectieven, terug.

**Onderscheid tussen bewegingsonderwijs en bewegen is het onderscheid tussen de intentionele onderwijs-situatie en een begeleide fysieke activiteit.*

***Beweegprofessional*

Bevoegde groepsleerkracht (leergang vakbekwaam bewegingsonderwijs), combinatiefunctionaris, vakdocent LO, afgestudeerden Sport- en bewegingseducatie

¹ Brief Regering, 'Nadere reactie op de initiatiefnota van het lid Rudmer Heerema: "Lichamelijke opvoeding is een vak, juist in het basisonderwijs: Een pleidooi voor beter bewegingsonderwijs op de basisschool gegeven door vakleerkrachten" en aanbidding onderzoeksrapport bewegingsonderwijs en vakleerkrachten', 24 februari 2017. Te raadplegen via: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2017Z03330&did=2017D06838

Contactgegevens ALO Nederland, in deze

Dianne van Vredendaal Msc. - Voorzitter ALO Nederland

Onderwijsmanager ALO - Fontys Sporthogeschool

T: 06-22 11 54 56

E: d.vanvredendaal@fontys.nl

Drs. T.H.M. (Thom) Terwee

Manager Academie voor Lichamelijke Opvoeding - Hogeschool van Amsterdam

T: 06-21 15 54 24

E: t.h.m.terwee@hva.nl